

Uus etapp arhivaalide säilitustingimuste parandamisel

Vimastel aastakümnetel on arhiivide kogude säilitamisega seotud probleemid muutunud üha aktuaalsemaks. Kultuuriväärtuste säilitamine on arhiivile kõige olulisem ning teisest küljest ka keerukaim ülesanne. Koos infoühiskonna kujunemisega omandab järjest suurema tähtsuse kogutud teabe kasutamise võimaldamine.

Tulenevalt põhimäärusest peab Riigiarhiiv säilitama arhivaale, tagama nende kaitse ja juurdepääsu neile ning looma tagatis- ja kasutusfondi. Põhimääruse selle osa täitmine on põhiliselt säilitusosakonna ülesanne, mida on aga võimatu täita ilma sobivate keskkonningimusteta. Nende loomist peetakse tänapäeval säilitamise võtmeküsimuseks.

Riigiarhiivis säilitatavate arhivaalide hoiutingimuste parandamiseks ning kogumisülesande täitmiseks avati 17. mail 2002 Tallinnas Madara t. 24 Riigiarhiivi juurdeehitus, kus on 1630 m² tänapäevastele nõuetele vastavat hoidlapinda. See juurdeehitus tähistab uut etappi säilitustingimuste parandamisel. Praeguseks on riiulitega sisustatud neli hoidlat seitsmest. Kõige esimesena viidi uude hoidlasse seni Rävåla puiesteel rendipindadel säilitatud projekteerimisasutuste dokumendid, mis täitsid ühe teisel korrusel asuva hoidla. Seejärel korraldati riigihanke konkurss, mille tulemusena konkursi võitja firma Metkall poolt sisustati kolm

alumise korruse hoidlat Maneeži tänavast ärakolitatavate alatise säilitustähtajaga arhivaalide jaoks. Nendes on kokku 5061 meetrit riiulipinda, mis mahutab ca 50600 standardset arhiivikarpi. Hoidlate lagede puhaskõrgus on 300 cm, riiulite kõrgus põrandast 237 cm. Igas hoidlas on pulbervärviga kaetud metallist heledates toonides kinniste külgedega püsi- ja lükandriiulid. Lükandriiulid on varustatud käsiajamiga ning seljakuti olevate riiulipüstikute vahel on tugirist. Riiulite viimane paigaldustähtaeg oli 15. mai, millest ka kinni peeti. Käesolevaks ajaks on esimene hoidla, mis mahutab ca 20 000 karpi, enam kui pooles mahus täidetud ning kolimine jätkub täie hooga.

Hoidlate õhuga varustamise, õhuvahetuse, nende kütte ja jahutamise reguleerimiseks on ehitatud ventilatsioonisüsteem, mida on võimalik sisse ja välja lülitada ajaprogrammiga või käsitsi. Ajaprogrammiga, mis hoiab sissepuhutava õhu temperatuuri kindlas asetusarvus, ja ruumi temperatuuri näitude järgi juhitud väljatõmbeventilatorid on lülitatud automaatujuhtimisse. Hoidlate niiskust hoitakse etteantud väärtustel kompleksse niisutusseadme abil. Niisutusüsteem töötab täiskiiirusel päeval ning poole kiirusega öisel ajal.

Hoidlad on varustatud suitsuanduritega, mis vähemagi ebakõla korral lülituvad tööle. Hoidlate ees koridorides on nii suitsu- kui ka liikumisandurid.

Seoses juurdeehituse valmimisega avarduvad ka tagatis- ja kasutusfondi loomise ning arhivaalide digitaliseerimise võimalused. Säilitusosakonna konserveerimistalitus saab oma käsutusse vastavad ruumid, mille sisustamine on lõppjärgus.

Kogu juurdeehituse üle on põhjust rõõmustada nii arhiivitöötajatel kui ka uurijatel, sest kaasajased hoiutingimused, tööruumid ja teenindusvõimalused teevad töötamise, teenindamise ning uurimis- ja teadustöö tegemise meeldivaks.

Maie Vihuri

Pildil (vasakult): A. Lepik von Wirén, M. Olde, P. Pirsko ja M. Tiidus uue hoidla avamisel. Foto: P. Pillak.